

Geri sayım başladı

"Dünyanın kararması, sanatın irrasyonelliğini rasyonel hale getiriyor: radikal bir şekilde karartılmış sanat."

-Theodor W. Adorno, Aesthetic Theory

"Günümüzün usta uygulayıcıları arasında yalan, gerçeği çarpıtma işlevini çoktan yitirmiştir. Kimse kimseye inanmaz, herkes her şeyi bilir. Yalanlar sadece birine, ona veya onun iyi niyetine ihtiyaç duyulmadığını iletmek için söylenir. Bir zamanlar özgür bir iletişim aracı olan yalan, bugün her bireyin etrafına, sığınağında gelişebileceği buz gibi bir atmosfer yaymasını sağlayan küstahlık tekniklerinden biri haline gelmiştir."

-Theodor W. Adorno, Minima Moralia: Reflections on a Damaged Life

Adorno, taklitçi gerilemeyi (mimetic regression) kültür endüstrisinin bastırılmış, çocuksu dürtüleri manipüle etmesi, bireyleri önceden tasarlanmış, standartlaştırılmış modelleri taklit etmeye zorlaması ve nihayetinde özerk düşünceyi uyumluluk ile değiştirmesi olarak tanımlar.

Taklitçi gerilemeden çıkış ise dünyadan güvenli bir mesafede durmayı bırakıp "boş ver" dediğiniz an olur. Baskı, coşku, korku altında, kendinizin o cilalı, sahte versiyonundan çıkıp daha eski, ilkel, ham ve az filtrelenmiş bir şeye geri dönüşürsünüz. Fırtına için sıfatlar düşünmeyi bırak, fırtınanın kendisi olursunuz.

Modern hayat her şeyi elektronik tablolara ve tahminlere dönüştürmeden önce, fırtına olarak hayatta kalıyorduk. Onu düşünmeden, modellemeden ve sevimli metaforlarla süslemeden ama fırtına olarak...

O eski ham ve doğal enerji, eğitim, sonsuz uygulamalar, algoritmalar, farklılığı dışlayan şartlanmalar ve bir sürü modern masalların katmanlarının altında canlı canlı gömüldü. Sistem size rasyonel olmanızı söyledi: Her hareketinizi hesaplayın her veri noktasında anlam arayın ve güvende kalın. Biz de bu duruma itaat ettik.

Bunu piyasalarda da görüyoruz. Her şey siyah beyaz görülüyor, hikayeleştiriliyor, çevriliyor, sınırlandırılıyor ve özünden ayrılıp bir hapa dönüştürülüyor. Dikkat zamanları daralıyor, sistem, insanların kendi hayatlarının seyircisi olmalarını, elleri ceplerinde, ekranda olan biteni izlemelerini, olayın kendisine dokunmamalarını istiyor. Bunu hissedebiliyorsunuz. Artık hareket etmiyorlar, sonu gelmeyen modeller ve hesaplar yapıyorlar. Karar vermiyorlar, danışıyorlar. Görmüyorlar ve resmi başkasının açıklamasını bekleyip öyle tepki veriyorlar.

Adorno bence haklıydı. Modern sistemler sizi zorla domine etmez. Kafanızın içine girer ve nasıl gördüğünüzü şekillendirirler. Sizi, aslında hiç düşünmeden düşünme görünümünü kopyalamaya eğitirler. Uysal, iş bulabilir, evcilleştirilmiş hale gelirsiniz ve bu süreçte içgüdüleriniz ve içgörüleriniz canlı canlı gömülür. Halbuki içgüdülerin ve içgörülerin hayatta çok önemli olduğunu söyleyebiliriz. Piyasalarda da içgüdüleri ve içgörülerini kuvvetli olanların genelde daha başarılı olduğuna tanıklık ettik.

Özellikle yılbaşından bu yana, gerçeğin gösterilen kısmıyla iç seslerimiz zaman zaman çelişti ve biz genelde karar verirken ikincisini tercih ettik. Yine böyle bir yol ayrımındayız. Görüntüde her şey çok güzel, ateşkes oldu ve barış ihtimali arttı ama kafamızdaki aykırı seslerin sebebini araştırdık ve hap gibi bize sunulanların ötesine geçtik. Karşımıza çıkanlar şöyle:

Bu ateşkes gerçek bir ateşkes değil. Bu, son aşama. Neden?

Trump, 25 Mart'ta 5 günlük bir ara verdiğini açıkladı. Bunun diploması için olduğunu söyledi. Bu beş gün boyunca Tripoli, haberlere çıkmadan Arap Denizi'ni geçti. 82. Tümen konuşlandırıldı. Georgia limandan ayrıldı. Basın "verimli görüşmeler" hakkında yazarken, Trump bu arayı saldırı için avantaj sağlayacak askeri parçaları hareket ettirmek için kullanıyor gibi görünüyor.

İki haftada yani tam da ABD askeri savaş formasyonunu alabilmesi için gerekli zaman dilimi içinde bunu tekrar yaptı.

İran'ın yanıtını dikkatlice okuyun. Hürmüz Boğazı'ndan güvenli geçiş, "teknik sınırlamalar dikkate alınarak" İran Silahlı Kuvvetleri ile koordinasyon sağlanarak mümkün olacaktır. Bu, boğazın tamamen koşulsuz yeniden açılması anlamına gelmiyor. Devrim Muhafızları kontrolü elinde tutuyor. Gemiler İran'ın izniyle geçiyor yani temel yapı değişmiyor.

Trump, muhtemelen ateşkes sonuçlanmadan önce İran'ın tüm gemilere geçiş iznini vermiyor olmasını veya başka bir konuyu ateşkese aykırı diye yorumlayacak.

Peki şu an askeri hareketlilik ne seviyede?

Ford: Kızıldeniz için kullanılacağı tahmin ediliyor. Güneye doğru ilerliyor. Bir iki gün içinde göreve hazır hale gelebilir.

Bush: Bu üçüncü uçak gemisi olarak biliniyor ve varış tarihi 10-14 Nisan olarak tahmin ediliyor.

Georgia: 154 Tomahawk füzesi ve 66 SEAL kamarası ile Körfez Bölgesi'ne Doğu Akdeniz'de, Doğu'ya doğru ilerliyor. 8-10 Nisan'da varması bekleniyor. SEAL'lerin 11 Nisan civarı hazır olacağı tahmin ediliyor.

Boxer: Yolda. Diego Garcia da yaklaşık 10-12 Nisan'da varacak. Muhtemelen SEAL'ler Georgia gemisinden de gelecek. Kuru güverte sığınağından yüzücü taşıma araçları da geliyor. Aynı anda Kharg ve Bushehr kıyılarına ulaşmayı hedefliyor olabilirler.

B-2 Spirit uçaklarını da muhtemelen, Bushehr anakarasındaki kalan güçlendirilmiş kıyı mevzilerini vurmak için kullanmayı düşünüyorlar. Burası Kharg'a bakan 55 kilometrelik bir şerit. Bu olabileceklerin listesi ve herhangi bir kesinliği yok ama bu ateşkesin, hazırlıkları tamamlamak için zaman kazandırıyor olabileceğini düşünmekte fayda olabilir.

Hürmüz'de İran'ın "Silahlı Kuvvetlerle koordinasyonu" ismi altında statüko benzerinin devam ettirilmesini bekliyoruz. Trump'ın hareket için bunu veya başka bir sebebi dayanak olarak kullanacağını düşünüyoruz. Sonuç olarak. Her duraklama bir konumlandırma penceresi olarak kullanıldı. Her son tarih, izleyiciler için bir geri sayım sayacı oldu ama askeri saat kendi hazırlık programına göre devam etti. Umarız yanılıyorzuz ve ateşkes ve ardından kalıcı barış gelir.

Piyasalar için en son 25 Mart'ta yayınlanan "Panik atak" raporumuzda şunları yazmıştık: *"Bu tepki denemelerinin ilk olarak, bu seneki zirvelerine kadar ulaşmayacağını ve ardından bir satış dalgasıyla karşılaşacağını düşünüyoruz. Tabii ki yanılıyor olabiliriz, daha önce de yaşadığımız zamanlar oldu... Piyasada belirsizlikler devam ederken anksiyete de yüksek fakat henüz gerçek anlamda bir panik atak görmedik. Yani hala kalıcı bir dip görmediğimizi düşünüyoruz... Yüksek bir volatilité olayı bekliyoruz yani VIX 40-50+ seviyelerine ulaşabilir. Bu volatilité gerçekleşikten sonra kalıcı dibi önümüzdeki iki ay içinde görebileceğimiz ve bunun da müthiş bir alım fırsatı yaratacağı görüşündeyiz. Dolayısıyla yavaş yavaş alış-veriş listeleri oluşturulabilir."*

Bu görüşlerimizin arkasındayız. Oyun planını üç aşamalı düşündüğümüzü söylemiştik: 1) tepki yükselişi 2) sert bir satış 3) alım fırsatı yaratan bir dip.

Bizce hala birinci aşamadayız. Diğer iki aşamanın da Mayıs sonuna kadar gerçekleşeceğini düşünüyoruz.

ÇEKİNCE:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Söz konusu rapor belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak hazırlanmamıştır. Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte bulunulmamaktadır. Tüm yorum ve tavsiyeler öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerinden oluşmaktadır. Zaman içinde piyasa koşullarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle söz konusu yorum ve tavsiyelerde değişikliğe gidilebilir. Size uygun olan yatırım araçlarının ve işlemlerin kapsam ve içeriği uygunluk testi neticesinde belirlenir. Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, yorum ve tavsiye uygunluk testi ile tespit edilecek risk grubunuz ve getiri beklentiniz ile uyumlu olmayabilir. Bu nedenle, uygunluk testi neticesinde risk grubunuz tespit edilmeden sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi amaç, bilgi ve tecrübenize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgi ve veriler, araştırma grubumuz tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan derlenmiş olup, doğrulukları ayrıca araştırılmamıştır. Bu nedenle, bu bilgilerin tam veya doğru olmaması nedeniyle doğabilecek zararlardan Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ve çalışanları sorumlu değildir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından farklı bölümlerde istihdam edilen kişilerin veya Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ortaklarının ve iştiraklerinin bu raporda yer alan tavsiyelerle veya görüşlerle hemfikir olmaması mümkündür. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ile piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerden dolayı, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkileri bulunan istihdam ilişkisi doğuracak bir sözleşme çerçevesinde veya herhangi bir sözleşme olmaksızın çalışan ve tavsiyenin hazırlanmasına katılan tüm gerçek veya tüzel kişiler ile müşterileri arasında önlemeyen çıkar çatışması ve objektifliği etkilemesi muhtemel nitelikte ilişkiler doğabilir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., ortakları veya iştirakleri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirildikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerini, bu raporda bahsi geçen şirketlere, muhtelif zamanlarda, sunmayı teklif edebilir veya sunabilir. Muhtelif zamanlarda, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin, ortaklarını, iştiraklerinin ve işbu kapsamdaki yöneticilerinin, yetkililerinin, çalışanlarının veya temsilcilerinin, doğrudan veya dolaylı olarak, raporda bahsi geçen işlemler, menkul kıymetler veya emtialar üzerinde pozisyonları bulunabilir veya farklı nedenlerle ilgi ve ilişkileri bulunabilir. Söz konusu çıkar çatışması durumlarında Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., internet sitesinde yer alan Çıkar Çatışması Politikası uyarınca hareket eder. Bu rapor, sadece gönderildiği kişilerin kullanımı içindir. Bu raporun tümü veya bir kısmı Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, yayınlanamaz veya üçüncü kişilere gösterilemez, ticari amaçla kullanılamaz.